ANUL VI. No. 2. 8 IANUARIE 1865

JURNAL,

PENTRU PROPAGAREA SCIINȚELOR POSITIVE IN ROMANIA

Redactat de

Dr. C. ESSARCU și Lt. D. ANANESCU.

Coprindere: Instrucția și Educația. — Natura. Regnurile Natureĭ.

INSTRUCȚIA și EDUCAȚIA

Nè se poco io vi dia, da imputar sono
Chè quanto io posso dar, tutto vi dono
Ariosto.

Joĭ séra la 28 Ianuarie sala cea mare din casele D-luĭ C. Ghica lîngă Cismegiŭ presinta un spectacol înveselitor pentru inimele acellora care întrețiŭ speranța de a vedea societatea nóstră prindĕnd gust pentru plăcerile intellectuale și apucând pe ocalle care împinge pe cetățenĭ spre o viață maĭ intelligintă, maĭ demnă și prin urmare maĭ fericită.

Publicul Bucurescilor era înscĭințat că cursurĭ de séra ast-fel precum se obicinuesce în Engliterra, Elveția, Francia etc...... se vor deschide și în capitala nóstră și se vor face la o oră și într'un mod ast-fel, în cât tótă lumea, orĭ care 'ĭ ar fi ocupațiile, și orĭ cât de puçin ar fi preparată, să pótă să le asculte, și să tragă dintrînsele orĭ-care profit și óre-care plăcere.

Deschiderea acestor cursurĭ era anun-

ţată la 8 ore séra. Opt ore nu sunaseră âncă şi mai mult de cincĭ saŭ şase sute persóne (uni dicŭ mai mult de o mie) se aflaŭ în sală aşteptând (dupô cum programmul o arată) ca D. Essarcu să încépă discursul de inaugurare a cursurilor şi să vorbéscă apoĭ despre *Natură* şi despre *Regnurile Natureĭ*.

O mare parte din profesori şi elevi facultăţilor, maĭ mulţĭ din membri Curţeĭ de Casaţie, maĭ mulţĭ deputaţĭ şi senatorĭ, câte-va din sommităţile nóstre sociale, sciinţiffice şi litterariĭ ce nu facŭ parte din nicĭ un corp constituit al Statuluĭ, un numĕr considerabil din damele societăţi nóstre celleĭ maĭ distincte şi celle maĭ elegante, un mare numĕr cu un cuvînt de persóne din tóte clasele societăţi lua parte la acéstă serbătóre intellectuală.

Acest concurs numeros, atenţia cu care D. Essarcu a fostŭ ascultat, aplaudele de care cuvintele salle aŭ fost în maĭ multe rîndurĭ acoperite precum şi mişcările de aprobare ce se manifestaŭ orĭ de câte orĭ o idee justă era exprimată cu forţa şi claritate, tóte acestea fi-vor óre semnele înainte mergătóre a acelleĭ mişcărĭ de viaţă, a acellor entusiasme juvenile, acelleĭ ardóre generóse care produce lucrurile celle marĭ şi nobile şi care se manifestă în sînulŭ uneĭ societăţĭ când i. se formulă într'un chip lămurit şi luminos trebuinţa vitală de a căria lipsă sufferă şi lîngezesce, saŭ nu vor fi de cât nisce stelle cădătóre a cărora lumină dispare chiar în momentul apariţiuni eĭ?

In orĭ ce cas, noĭ ne vom face datoria orĭ cât de pucin încurăgetóre ar fi attitudinea publiculuĭ. Nu vom sta cu braţele în sîn şi iarăşĭ muţi nu vom sta fiind chiar convinşĭ că glasul nostru asemenea glasuluĭ Cassandreĭ [1]) saŭ al propheţilor biblicĭ s'ar perde în pustie fără să deştepte nicĭ un echo! Ne va rămânea acea satisfacţie internă (maĭ presus de care nu există altă satisfacţie) ce simte cine-va orĭ de câte orĭ îşĭ împlinesce datoria.

Cu acéstă ocasie să ne permită populaţia intelligintă a oraşelor nóstre de prin judeţe o invitare ce 'ĭ vom adressa: Lungĭ şi puçin delectabile (desfătătóre) trebue să fie seratele în micele nóstre oraşe din provinţie daca aci în capitală sînt aşa de lungĭ şi aşa de puçin delectabile; puţin animate şi pucin interesante vor fi pe acolo conversările daca aci în Bucurescĭ sînt aşa...... Eĭ bine de ce bărbaţi saŭ juni intelligenţĭ dupô acolo să nu imite în bine capitala cum ni se spune că adesea o imită în rĕŭ şi să nu organise cursurĭ saŭ *lecturĭ* de séra care să dea óre-care animaţie oraşuluĭ, să omóre *urîtulŭ* unora, să excite emulaţia atora, să aducă satisfacţie, plăcere şi profit tutulor? Dac'aceste rînduri vor fi citite de un june intelligent în inima căruia póte să nască o nobilă ambiţie, sîntem convinşĭ că ideea nóstră va fi îmbrăţişată de dînsul.

Maĭ multe persóne ne aŭ exprimat dorinţa de a vedea publicat în colónele acestuĭ jurnal Discursul prin care D. Essarcu a inaugurat lecturele din sala caselorŭ luĭ Beizadea Costache Ghica. Vom reproduce aci acest discursŭ păstrându'ĭ cât se va putea forma supt care a fost dis.

DOAMNELOR şi DOMNILOR.

I.

Avînd a lua cuvîntul înaintea uneĭ adunări aşa de numeróse şi aşa de distinse ca acea în presenţa căriea am onóre de a mĕ afla, avênd a mĕ adresa către un auditoriŭ în midlocul căriea vĕdŭ maĭ multe din somităţile nóstre sociale, litterariĭ şi sciinţifice, simţŭ Domnilor, cât de mare este micşorimea mea, simţŭ câtŭ de pucin suntŭ capabil de a vĕ presinta ideĭ de natură a vĕ interesa, simţŭ în alte cuvinte câtŭ de mult am trebuinţă de indulgenţa D-stră, de indulgenţa cu care veţĭ bine-voi a'mĭ face onórea de a me asculta.

Scopul adunări nóstre, Domnilorŭ, este de a realisa, de a pune în practică o idee care în spiritul acelluia ce a conceput'o este destinată a deveni punctul de plecare a unor mari şi fructuóse resultate.

---

1) Cassandra, fillia luĭ Priam şi a Hecubeĭ. Ea avea darul de a predice viitorul, darŭ propheţiele salle nu eraŭ nicĭ o dată ascultate. Ea se oppuse, dar fără succesŭ, la intrarea caluluĭ de lemnŭ în zidurile cetăţiĭ Troeĭ şi avu nenorocirea de a vedea Patria sa în prada flacărilor, cu tóte predictiele salle care ar fi scăpat Troea daca obstinaţı şi rătăciţiĭ seĭ compatrioţĭ le ar fi ascultat.

Un lucru maĭ presus de tóte isbesce mintea acelluea care, dupô o lungă ședere în țerrile civilisate ale Occidentuluĭ, se întórce în térra sa. Acest lucru este: lipsa de viață intellectuală. Nu relele de care ne plîngem și pe care le am putea întîlni în sphera socială și politică sunt de natură a întrista pe observatorul serios: aceste rele, într'un grad maĭ mult saŭ maĭ pucin mare, le întîlnesce cine-va în tóte țerrile și sînt nedespărțite de natura societăților în diversele lor phase de desvoltare.

Ceea ce este însă de natură a întrista pe aceea maĭ cu sémă ce se gîndesc la datinele viitóre ale țerreĭ, este pucinul loc ce ocupă în societatea nóstră lucrările intelligințeĭ, indiferința pentru nobilele ocupațiĭ ale spirituluĭ, apathia intellectuală în care trăim și prin urmare lipsa de ceea ce constituă adeverata viață, adevĕrata mărime, adevĕrata glorie a națielor.

II.

Pentru a contribui, a combate acéstă causă somniferă, (dătătóre de somnŭ) s'a conceput încă de mult ideea de a se organisa societățĭ sciințfice, litterariĭ, artistice pentru a da un scop și un aliment intelliginților, pentru a le opri de a cădea în apathïe și în acellaș timpŭ pentru a apropia pe Românĭ unindu'ĭ în ideĭ și sentimente comune și dîndu-le obicnuința ordini, a legalități, a discuțieĭ collective.

D. Dr. Crețulescu a conceput în acelaș timp ideea de a se începe cursurĭ în care profesori ceĭ maĭ eminențĭ aĭ Facultăților nóstre, precumŭ și toțĭ aceia ce potŭ fi capabilĭ, să vie a tracta înaintea publiculuĭ ce doresce a se instrui, questiĭ de sciință de litteratură, de istorie, de economie politică, de artă, etc. etc. Aceste cursurĭ se vor face séra, ast-fel în cât să pótă orĭ cine, în urma ocupațiilor și ostenelilor dileĭ, să vie aci a'șĭ recrea spiritul în timp de o oră saŭ o oră și jumătate, a'șĭ mări sphera ideilorŭ, a se sustrage pentru cât-va timp preocupațiilor vulgare a le existențeĭ, a se menține într'o regiune maĭ înaltă de cugetări și a'șĭ procura ast fel nobile și delicate *juisențe* (maĭ mult de cătŭ plăcerĭ) Da, Domnilor, nu există *juisență* maĭ nobilă și maĭ delicată de cât acea ce resultă din ocupațiile intelligințiĭ, nu e satisfacție maĭ complectă și maĭ pură de cât aceea ce încércă cine-va când simte că sphera cunoscințelor se măresce, că spiritul se înnalță și inima se înnobilesce. Și când deceptiile viețeĭ ne coprind, când illusiile dispar, când desgustul existențeĭ ne apucă și amărăciunea marilor și nereparabililorŭ întristărĭ ni se cobóră pînă în sufflet, nu e refugiŭ (scă are) maĭ sigurŭ, nu e consolație maĭ pură, nu e port care să ne adăpostéscă maĭ bine de cât înnaltele și seninele regiunĭ în care ne invită sciința, arta saŭ litteratura.

Scim cât e de anevoe în scietatea nóstră în midlocul preocupațieĭ absolute a intereselor materiale, de a sustrage pe ómenĭ de supt influența exclusivă a acesteĭ preocupațiĭ și a'ĭ convoca la banchetul juisențelor intellectuale; scim că nu e lucru lesne de a inspira gustul și amorul lucruluĭ în midlocul indolențeĭ uneĭ viețe de *far-niente*; scim cât de greŭ e de a trăi de viața inimeĭ, a intelligențeĭ și a imaginațieĭ în midlocul calculelor complicate uneĭ recĭ și egoiste speculațiĭ. Dar scim âncŏ și un alt lucru: scim că omul nu este în adevĕr mare de cât prin forța intelligențeĭ și a caracteruluĭ și nu e în adevĕr fericit făr'acest îndoit element de adevĕrată mărime și adevĕrată demnitate; și fiind-că sîntem convinșĭ că există o forță care împinge pe popoli spre ameliorare, chiar în midlocul rătăciri și orbiri lor, și fiind-că suntem iarășĭ convinșĭ că, când ómeni vor înțellege maĭ bine unde este adevĕratul lor interes, adevărata serenitate a spirituluĭ și fericire a inimeĭ, curând saŭ maĭ târdiŭ vor apuca pe callea în care îĭ invităm a intra, de aceea nu ne desperăm și vom persista orĭ cât de marĭ și numéróse vor fi elementele de descuragiare ce vom întîlni: Perseveranța, perseveranța obstinată fiind secretul tutulor reușitelor.

III.

Dar tóte acestea, D-lor, nu sînt îndestule. Există un stimulant puternic, pen-

tru a împinge pe ómenĭ la noĭ în ţérră spre desvoltarea facultăţilor lor şi prin urmare spre adăogirea valori ce pot avea în societate. Acest stimulant se află în măînile Guvernuluĭ şi guvernul trebue să'l întrebuinţeḑe cu profit, avênd în vedere nu numaĭ amelioraţia socială a ţerri dar încă forţa, stabilitatea şi prestigiul seŭ.

Nimic nu întristéḑă maĭ mult mintea acelluia ce are desvoltată în inima sa noţiunea justiţieĭ, de cât de a vedea meritul şi capacitatea neapreţuite şi neresplătite, iar nullitatea găsind protecţie şi favor. Guvernul dar în interesul Naţieĭ şi al seŭ (căcĭ guvernele înţellepte şi prevĕḑătóre nu despart nicĭ o dată aceste doe lucrurĭ şi totd'auna le identifică) Guvernul dar va protecta meritul şi va resplăti capacitatea onestă şi conscienţiósă lăsând nullitatea să cate prin studiu şi prin muncă a deveni capacitate şi în urmă a spera să fie îmbrăţişată de Guvern.

Guvernul scie că adevĕrata glorie şi adevĕratul prestigiŭ nu se câştigă de cât cu preţul de a se înconjura de tot ceea ce ţérra conţiṇe maĭ capabil maĭ intelligint şi maĭ onest.

Maĭ există, D-lor, pentru a împinge pe ómenĭ spre renascere şi spre regenerare, un stimulant maĭ puternic póte, dar fărŏ îndoială maĭ dulce de cât celle enumerate pînă acum. Care este acest stimulant? Istoricĭ cu vederea pătrunḑătóre au recunoscut că la diversele populaţiĭ umane condiţia şi influenţa femei este măsura progresuluĭ social. In adeverŭ femeele, prin partea lor afectivă, exercită o influenţă considerabilă în dirigerea sentimentelor şi naravurilor, şi când sentimentele sunt nobile şi delicate, iar nu grosolane, năravurile pure, iar nu scandalóse, când inima este înnobilită iar nu degradată, intelliginţa asemenea ea o direcţie către ideĭ maĭ nobile, caracterul devine maĭ demn, personalitatea umană cu un cuvînt se innobilesce şi chîştigă în forţă şi în mărime şi ordinulŭ social întregŭ deveni maĭ moralŭ şi maĭ fericit transmitênd generaţiilor viitóre o moralitate şi o fericire şi maĭ mare şi realisând ast-felŭ legea progresuluĭ şi a civilisaţiuni (mişcărĭ de aprobare).

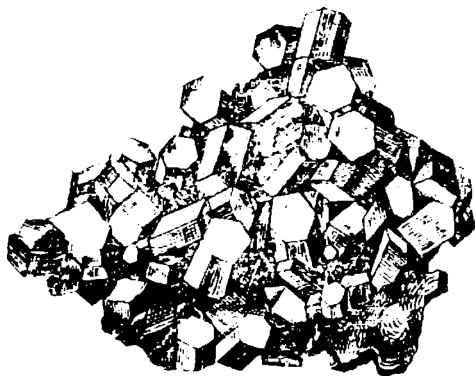
In restauraţiea morală a ţerrilorŭ Române, ḑice un illustru istoricŭ frances, ce n'ar putea femeele române şi ce puternic stimulant n'ar putea deveni pentru a împinge pe bărbaţĭ spre o viaţă maĭ ḑemnă, maĭ intelligintă şi maĭ morală. Daca orĭce om recunoscut mişel, netrebnic saŭ infam ar fi respins de dînsele, daca înprejurul luĭ s'ar face golul cum se vede în unele ţerri acésta singură resoluţie a lor, ar fi maĭ puternică de cât tóte legile făcute de legislatori noştri (mişcărĭ de aprobare), „Pentru ce aceste fiice ale Orientuluĭ, adaogă acelaşŭ illustru istoricŭ, aspiră aşa de mult a imita urîciunile şi decrepitudinele nóstre? Elle vin din loculŭ unde nasce aurora, aŭ frumuseţea nonşalantă, vorbirea dulce ca mierea, ochiul umed şi arḑĕtor, surîsul încântător ca farmecul, ar trebui să respîndéscă pe calea şi împrejurul lor rosele matinale iar nu rosele deja vestejite ale tristelor nóstre sĕrbători.“

Acest illustru istoric se numesce Edgar Quinet. Aci D. Essarcu vorbesce de viaţa ce Quinet duce în retragerea sa din Elveţia (Veytaux-Chillon) unde a avut onórea şi fericirea ca să'l cunóscă, şi arată cum illustrul proscris îşĭ găsesce fericirea şi consolaţiea de amărăciunea exiluluĭ şi a depărtări patrieĭ în intimitatea uneĭ demne şi nobile consórte. Acéstă demnă şi nobilă consórtă este o damă română. Damele române, toţĭ au avut ocasiea ca s'o constate, devin, când cadŭ pe mâinele unor bărbaţĭ demni, celle maĭ graţióse şi maĭ adorabile consórte.

Pentru regenerarea nóstră morală dar, continuă D. Essarcu damele române, ne vor da un puternic şi dulce ajutor şi vor avea gloria de a contribui maĭ mult de cât toţĭ ómeni noştri de stat la renascerea Patrieĭ Române. Dacă pîntre dînselele nu se află multe cari se véḑă aci elemente de natură a descepta în inima lor amorul de glorie saŭ un just orgoliŭ, de curiositate cel puţin ar trebui să'şĭ încerce puterile şi să încépă o luptă de rivalitate cu ómeni noştri de stat, pentru a ne proba că prin surîsul lor, prin dulcéţa priviriĭ, prin afecţia ce vor distribui, elle pot fi maĭ puternice de cât eĭ toţĭ şi decât tóte legile lor. — Aceia,

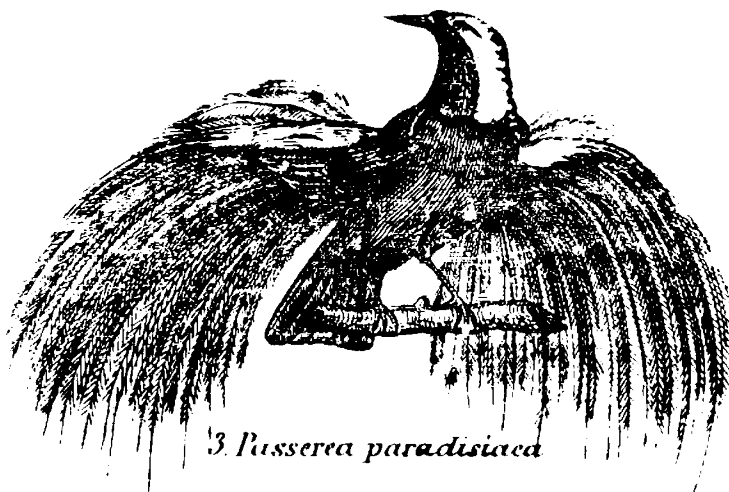
D-lor, care aŭ cugetat asupra societăţilor umane se vor feri de a vedea în vorbele nóstre o adulaţie galantă dictată de un spirit cavalesc, şi vor constata împreună cu noĭ că exprimăm o mare şi profundă veritate. (Va urma).

NATURA. — REGNURILE NATUREĬ.

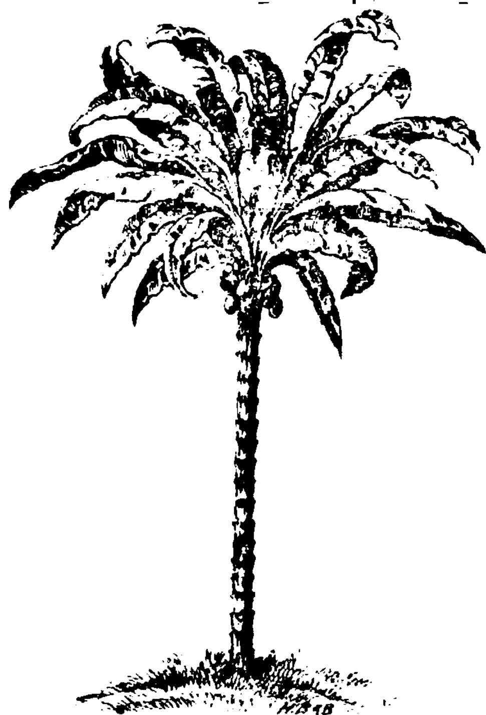
1. O grupă de cristalĭ de quarţ.

(I Regnul mineral).

3. Passerea paradisiaca

(III Regnul animal).

2. Curmalu

(II Regnul vegetal).

4. Apollon.

(IV Regnul human sau moral sau social).

Amabile cititor, fi-veĭ óre dispus de a face împreună cu mine o excursiune depărtată. fórte depărtată te însciinţeḑ dar care (linistesce-te) nu va ţine mult? Eĭ bine, ia-mĕ de mână şi urmédă-mĕ.

Să ne suim pe înnălţimea unuĭ munte

cel maĭ înnalt după suprafaça pămêntuluĭ şi de acolo să nearuncăm o privire asupra *Natureĭ*, şi asupra *Universuluĭ* întreg, asupra totalităţi obiectelor visibile, asupra universalităţi lucrurilor create. Să ne înnălţăm maĭ ântêiŭ privirea asupra firmamentuluĭ, asupra bolţeĭ cerescĭ şi acolo unde ochi se opresc nemaĭ putênd vedea nimic, să însărcinăm imaginaţiea de a continui drumul, şi a merge să se pérḑă în immensitatea spaţiurilor cerescĭ.

Imaginaţiea va rătăci în infinit în *spaţiŭ* căcĭ caracterul spaţiuluĭ este de a fi *Infinit*. Spaţiul ḑice un philosoph şi mathematic frances Pascal, este un cerc al căriea centru este pretutindeni şi a căriea circonferinţă nu este nicăiri. Dar fiind că acéstă expresie, acéstă imagine a luĭ Pascal, nu o veĭ înţellege póte lesne (scusă'mĭ suposiţiea) maĭ cu sémă de nu veĭ sci multă mathematică, să'mĭ permiţĭ să mĕ serv de un alt exemplu ca să te facŭ să aĭ o idee de immensitatea infinită a spaţiuluĭ.

Închipuiesce-ţĭ că ne vom pune într'o căruţă cu caĭ de poştie (caĭ de poştie merg saŭ cel puçin mergea o dată fórte repede căcĭ nu sciŭ acum cum merg neavênd de mult ocasie de a voiagea cu caĭ de poştie) saŭ, de voescĭ maĭ bine, într'un drum de fer. Eĭ bine de am merge o sută, o mie, un million, un bilion, un million de bilióne de anĭ, tot n'am ajunge la sfîrşitul spaţiuluĭ şi daca dupŏ un voiagiŭ de un million de bilióne de anĭ ne vom repausa puçin şi vom reîncepe voiagiul şi vom străbate în aceeaşĭ direcţie în timp de o sută, de o mie, de un million, de un bilion, de un million de bilióne de anĭ, eĭ bine tot nu vom ajunge la sfîrşitul spaţiuluĭ şi daca vom repeti continuând în aceea'şĭ direcţie, acelaş voiagiŭ cu aceea'şĭ durată de un million de bilióne de anĭ, tot nu vom ajunge la sfîrşitul spaţiuluĭ.

Iată ce este *spaţiul*, spaţiul *infinit*. În acest spaţiŭ se află *Materie*, tot ce este în spaţiŭ, tot ce vedem, tot ce pipăim se numesce materie. În spaţiul dar universal se află Materia universală şi maĭ presus de spaţiul universal şi de materia universală se află *spiritul* universal. Nu ne vom ocupa de spiritul universal.

II

Materia este condensată în spaţiŭ supt formă de globurĭ unele maĭ marĭ şi altele maĭ micĭ. Noĭ ăştia care nu scim Astronomie le numim pe tóte *stelle*, şi stella care da lumina pămêntuluĭ nostru o numim *sóre*; iar globul ce ne luminéḑă nóptea îl numim *lună*. Adăogaţĭ la acestea şi globul pămêntuluĭ nostru, pe care ne aflăm şi ast-fel avem materia universală răspândită în spaţiŭ, răspîndită supt formă de globurĭ, suppuse la o îndoită mişcare de rotaţie şi de translatie. Nu voiŭ vorbi de astă îndoită, mişcare căcĭ am deveni de o dată prea învăţaţĭ, şi nu e bun lucru să devie cine-va de o dată învăţat. Prea multă lumină de o dată, ne face reŭ la ochĭ, nu va să ḑică ânsă că lumina este un lucru reŭ, nicĭ de cum, dar ast-fel este natura omuluĭ. *Natura non facit saltus*.

Când scoţĭ pe un prisonier dintr'o închisóre întunecósă, în care a stat multă vreme, să te feréscĭ de a'l tronsporta tot de o-dată în lumina cea mare a sóreluĭ strălucitor, căcĭ îl veĭ orbi. Şi e păcat că tocmaĭ când era să se bucure de lumina ḑileĭ a orbit.

Nu trebue iară'şĭ unuia care e de mult timp flămând să'ĭ dăm de o dată o mare cuantitate de alimente căcĭ fără îndoială va sufferi de indigestie şi se va îmbolnăvi: nu va să ḑică însă că hrana este un lucru reŭ, nicĭ de cum, dar ast-fel este natura omuluĭ: *Natura non facit saltus*.

Nu voiŭ vorbi dar de îndoita mişcare la care sunt supuse globurile ce se află în

spațiurĭ. Așŭ voi să te fac să înțelegĭ prin câte-va țifre cât de mare este micșorimea pămêntuluĭ în rapport cu globurile celle mari numite stelle și în rapport cu immensitatea infinită a spațiuluĭ în care se aflā.

Pămêntul este de un million patru saŭ cincĭ sute de miĭ de orĭ maĭ mic de cât steaoa care este maĭ aprópe de noĭ și care este sórele, eĭ bine acest sóre care este de un milion cincĭ sute de miĭ de orĭ maĭ mare decât pămêntul este maĭ puçin decât un punct în immesitatea infinită a spațiuluĭ. Ce póte fi atuncĭ pămêntul în acest spațiŭ? un nimic un atom neperceptibil (ce nu se póte zări) O picătură de apă în midlocul océnuluĭ ocupă de o sută și de o mie de orĭ maĭ mult loc de cât pămêntul în midlocul spațiuluĭ și omul pe suprafaça luĭ și în rapport cu acest pămênt a căria micșorime este atât de mare în cât nu o putem înțellelge este maĭ pucin de cât un nimic. Ce este dar omul în rapport cu spațiul și cu materia care este conținută întrênsul? Mintea se perde în asemenea calcule și este isbită de o frică mysteriósă. Eĭ bine, cu tóte astea omul este un lucru immens în midlocul creațieĭ și în presința materieĭ condensata sub forma acellor globurĭ, a cărora gigantică și formidabilă masă ne înspăimîntă imaginațiea. Putem despreţui micșorimea neperceptibilă (care nu se póte zări) a pămêntuluĭ nostru, putem despreţui materia orĭ unde ne va afla cât de immensă ar fi gigantica sa masă, dar nu putem despreţui pe om, căcĭ pe când materia este inertă, inanimată și fără consciință, omul se simte și are consciința de el însușĭ; omul conține întrênsul o porțiune de divinitate, o schîntee devină îl animă, spiritul seŭ domină materia, o explica și o subjugă și face ca personalitatea umană pusă în façа Nutureĭ să fie maĭ mare decât Natura.

Scim că exista o sciință materialistă și nisce doctrine falșe care ne învață a nu vedea în om de cât materie, materie în mișcare și nimic maĭ mult; sciință și doctrine care ne conduc la dispreţul omuluĭ și care aŭ de consequență logică ca ceĭ maĭ tarĭ și ceĭ maĭ puternicĭ să tractedę pe ceĭ maĭ slabĭ cu asprime, cu nepăsare, cu dispreţŭ. Nu vĕd pentru ce să am considerare și respect pentru o ființă în care nu constat decât argila, decât huma ce o calc supt picióre și nu ved ĭarăşĭ pentru ce când voiŭ putea, să nu o subjug, să nu o incaten, (s'o puiŭ înlanțuri) să nu mă serv de dînsa ca de o vilă machină pentru a'mĭ satisface plăcerile, pentru a'mĭ îmmulți voluptațile, pentru a'mĭ satura pasiunile.

Când sciința însă cea adevĕrată (căcĭ cea-l-altă sciință e falșă) vine să-mĭ ḑică că omul nu e compus numaĭ de materie, de argilă, de humă, că el conține o portiune de divinitate, că o schintee divină il animă, atuncĭ incep a concipe respect pentru dênsul și personalitatea umană mi se pune inainte cu inviolabilitatea sa, cu drepturile selle imprescriptibile. Să ne servim dar de ceea ce face forța și mărimea *nóstră*, de spiritul ce ne animă (insufletesce) să înțellegem și să studiem Natura. Să lăsăm acel spatiu cu immensitatea sa infinită, acelle milióne de globurĭ a cărora numĕr și mărime ne a inspăimintat imaginatia și să ne coborim privirea pe suprafaça pămêntuluĭ ca s'o studiem supt punctul de vedere al istorieĭ naturale.

Numĕrul obiectelor și fiintelor ce se află pe suprafaça globuluĭ nostru este atât de mare, mulțimea factelor atât de complicată incât de o camdată ni se pare impossibil de a cunósce și imbrătișa acéstă immensitate de numĕr, acéstă complexitate de phenomene. Cu tóte astea spiritul uman a putut imbrătișa acéstă întindere și a putut'o analysa in celle maĭ micĭ ale salle amĕ-

nunturĭ. După ce a observat, a simţit trebuinţa de a alerga la analysă, de a divide, de a impărţi pentru a domina maĭ bine obiectul studiuluĭ şi investigaţiilor (cercetările) salle.

Divide et impera, desparte, desbină şi domină, iată maxima, iată politica prin care vechi Romanĭ a imvins lumea intrégă şi aŭ dominat'o, iată politica de care ne vom servi şi noĭ ca să ivingem şi să dominăm prin sciinţă Natura. Midlócele insă de care ne vom servi pentru a ajunge la scopul nostru vor putea priimi sancţiunea moraleĭ celleĭ maĭ rigurόse, ceea ce nu se intimplă şi nu se póte dice tot-dauna in politică. Vom divide dar natura maĭ ântêiŭ în câte-va marĭ divisiĭ primare pe care le vom numi *Regnurĭ*. Câte sunt aceste regnurĭ?

Cand îşĭ aruncă cine-va ochi inprejurul seŭ recunósce că tóte aceste forme atât de diverse şi atât de multiple ce ne înconjóră se pot reduce la câţĭ-va typĭ şi prima divisie ce s'a presintat spiritelor ce nu aŭ aprofundat (adîncit) bine lucrurile, a fost divisiea ternară (în treĭ.)

Piatră. Plantă animal.

de unde

I *Regnul mineral*. *Regnul vegetal*. III *Regnul animal*. Afară de astea numĕrul 7 şi numĕrul 3 aveaŭ mare cult în timpurile mediane, în spiritele tutulor şi astŭ cult constituă o tendinţa ce impingea pe toţĭ a admitte divisia ternară.

Pe lingă acestea ideile alchimistilor a cărora influenţă era mare in veacul de midloc eraŭ de natură a resturna divisia binară a mareluĭ naturalist al antiquităţi Aristotel, care admitea că fiinţele ce se află pe suprafaça globuluĭ se impart in duoĕ. 1 Fiinţe saŭ corpurĭ brute şi neanimate. 2 Fiinţe animate. Pentru dinşi nu existaŭ corpurĭ brute şi neanimate, activitatea vitală era pretutindenĭ in animale şi 'n plante precum şi in minerale cu differinţa numaĭ că in minerale viata este imperfectă şi obcură iar nu *vegetativă* şi *sensitivă*. Acéstă idee este una din basele doctrineĭ alchimistiior idee ce a fost sustinută de unĭ din philosophi celleĭ maĭ veche antiquitătĭ şi adoptată chiar de maĭ multĭ învătatĭ in timpurile moderne. Tournefort în secolul XVIII adresa Academiei de sciinte asupra stalactitilor din Antyparos şi labyrintuluĭ din Candia maĭ multe *memoriĭ* în care vorbesce de nascerea, viata şi generatia mineralelor. Nu există prin urmare corpurĭ neanimate şi corpurile animáte se dividŭ în treĭ regaturĭ saŭ regnurĭ, şi după ideile ce dominaŭ atuncĭ fia-care regn îşĭ avea regele seŭ.

Regnul mineral: *aurul* regele regnuluĭ.
Regnul vegetal: Viţa saŭ *vinul* idem.
Regnul animal: *omul* idem.

Acéstă divisie a Natureĭ în treĭ regnurĭ a trecut în sciinţă şi a priimit sanctiunea maĭ a tutulor naturaliştilor. *E.*

INSCIINTARE.

Dorind a vedea gustul sciinţelor naturale desvoltat şi rĕspândit cât se va putea de mult, Redacţia anunţă cu plăcere că, va distribui *gratis*, la ceĭ d'ântêiŭ treĭ sute abonaţĭ primele lecţiunĭ ce D. C. Essarcu a făcut în annul acesta la Facultatea de sciinţe din Bucuresci. Se va da iarăşĭ cu *preţul* *e jumĕtate* tuturor abonaţilor noştri: Collecţia jurnaluluĭ Natura pe anul 1862 şi prima fasciculă din Coutemplataţia Natureĭ de D. Ananescu.

Facem apel la toţĭ foştiĭ abonaţĭ aĭ Natureĭ.

Jurnalul *Natura* va eşi o dată pe sĕptămână. Abonaţia se face în Bucurescĭ la Librăria Daniilopolu Podu Mogoşói Passagiul Roman şi la Redacţia Strada Seraphim No. 10 iar în districte la DD. Profesorĭ şi medicĭ primarĭ.

Typographia Stephan Rassidescu, Strada Némţéscă, Hotelul Germany, No. 2.